

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЧЛЕН НА "EUROPEAN DISABILITY FORUM"

Национален център за обучение, квалификация,
информация и консултации за хора с увреждания

година XXXI
март 2021 г.

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

I. Във връзка с предстоящите избори за народни представители за Народно събрание на 4 април 2021 г. ЦЕНТРАЛНАТА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ Е ВЗЕЛА РЕШЕНИЕ ОТНОСНО ГЛАСУВАНЕТО НА ИЗБИРАТЕЛИ С УВРЕДЕНО ЗРЕНИЕ ИЛИ СЪС ЗАТРУДНЕНИЯ В ПРИДВИЖВАНЕТО.

До 27 март 2021 г. всяка Районна изборителна комисия трябва да оповести по подходящ начин - чрез средствата за масова информация - къде се намират изборителните секции, определени за гласуване на хора с увреждания.

Хората с увредено зрение, с увреден слух, затруднения в придвижването или с друго увреждане ще могат да гласуват - освен в секцията по постоянен или настоящ адрес - в друга, избрана от тях. Те ще могат да гласуват и с придружител или в подвижна изборителна кутия.

Когато сградата за гласуване на 4 април има повече от един етаж, на първия трябва да се обособи секция с по-малък брой избиратели, в която да гласуват хора с увредено зрение, слух или със затруднения в придвижването, която е указана по подходящ начин с насочващи табели. Тези избиратели могат да гласуват и в избрана от тях подходяща секция, която не съвпада с постоянен или настоящ адрес. Преценката за това дали секцията е подходяща е на самия изборител, а не на секционната комисия.

Когато увреждането не позволява човек да се подпише в списъка, член на комисията отбелязва гласувал и се подписва. Това се отбелязва и в графата за забележки на протокола на комисията.

Гласуване с придружител може да разреши секционната комисия на изборител с увредено зрение, слух или друго увреждане, което не му позволява да извърши сам необходимите действия.

При положение, че изборителят само се придвижва с помощта на придружител, се придружава до кабината или машината, но гласуването е самостоятелно.

II. С решение № 156 от 25.02.2021 г. Министерският съвет признава СДРУЖЕНИЕ "СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ" ЗА ПРЕДСТАВИТЕЛНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ В НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДАНЯ ЗА СРОК 4 ГОДИНИ.

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

I. НАРЕДБА № 4 ОТ 1 ЮЛИ 2009 Г. ЗА ПРОЕКТИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И

ПОДДЪРЖАНЕ НА СТРОЕЖИТЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ДОСТЪПНА СРЕДА ЗА НАСЕЛЕНИЕТО, ВКЛЮЧИТЕЛНО ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ Е ОТМЕНЕНА - ДВ, бр.12 от 12 Февруари 2021г.

В сила от 13.03.2021 г. е Наредба № РД-02-20-2 от 26 януари 2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията - ДВ, бр. 12 от 12 февруари 2021 г., в сила от 13.03.2021 г.

Във връзка с доста постъпвали запитвания за обозначаването местата за паркиране на автомобили на хора с увреждания – съгласно чл. 25 от Наредбата „Местата за паркиране на автомобили на хора с увреждания се обозначават с пътен знак Д21 „Място за паркиране на пътни превозни средства, обслужващи хора с увреждания“ в съответствие с Наредба № 18 от 2001 г. за сигнализация на пътищата с пътни знаци (ДВ, бр. 73 от 2001 г.) и с пътна маркировка върху цялата площ на мястото за паркиране, изпълнена като син фон с изображение в средата на международния символ за достъпност в бял цвят (фиг. в дясно).

II. УДЪЛЖАВА СЕ СРОКЪТ НА ВАЛИДНОСТ НА СВИДЕТЕЛСТВАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА.

Във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) № 267 от 16.02.2021 г. на Европейския парламент и на Съвета за определяне на специални и временни мерки с оглед продължаващата криза във връзка с COVID-19, срокът на валидност на свидетелствата за управление на МПС (СУМПС), който е изтекъл или ще изтече между 01. 09. 2020 г. и 30. 06. 2021 г. се удължава с 10 месеца, считано от датата на изтичане на срока на валидност. Това съобщи на брифинг главен инспектор Дамян Владинов от отдел „Пътна полиция“, ГДНП. Като пример той посочи, че ако на даден документ е разписан срок на валидност до 30.06.2021 г., то неговата валидност се удължава с 10 месеца до 30.04.2022 г.

Важно допълнение, всички СУМПС, чийто срок на валидност вече е бил удължен миналата година, съгласно предишен Регламент (ЕС) 2020/698 от 25.05.2020 г. и Решение (ЕС) 2020/1240 от 21.08.2020 г. и е изтекъл или ще изтече в периода 01. 09. 2020 г. до 30. 06. 2021 г. се удължава с 6 месеца или до 01. 07. 2021 г. – която от двете дати е по-късната.

Регламент № 267/16.02.2021 г. е достъпен на български език на страницата на официалния вестник на Европейския съюз на адрес : <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0267&qid=1614256359985>

III. ОТ МАРТ 2021 г. ВЪВ ВАРНА ЗАПОЧВА РАБОТА ТРАНСПОРТНА ОБЛАСТНА ЛЕКАРСКА ЕКСПЕРТНА КОМИСИЯ (ТОЛЕК). Филиалът в морската столица на Националната многопрофилна транспортна болница – София се разкрива по разпореждане на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията Росен Желязков. ТОЛЕК комисия е функционирала в града до 2008 г., когато Многопрофилната транспортна болница е преобразувана в дружество за

активно лечение.

Комисията за оценка на физическата годност на водачите със заболявания приема единствено лица, които са насочени от общопрактикуващите лекари за допълнителна експертиза.

Записвания за прегледи във Варна могат да бъдат правени на посочените контакти в сайта на болницата: <https://mbal-varna.com/bg>.

С разкритата ТОЛЕК комисия във Варна, експертните комисии в страната стават четири - в градовете Варна, Пловдив, Горна Оряховица и София. Съюзът на инвалидите в България многократно е информирал Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията и Министерство на здравеопазването за затруднението в обслужването на гражданите, подлежащи на освидетелстване от ТОЛЕК. Също така сме правили и предложения за промени на нормативната уредба с цел да се облекчи работата на ТОЛЕК и до някаква степен да се решат проблемите на хората с увреждания при издаване и продължаване срока на свидетелствата за правоуправление на МПС.

IV. ДАНЪЧНОТО ОБЛЕКЧЕНИЕ ПО РЕДА НА ЗАКОНА ЗА ДАНЪЦИТЕ ВЪРХУ ДОХОДИТЕ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА МОЖЕ ДА СЕ ПОЛЗВА ОТ ЛИЦА С 50 И С НАД 50 НА СТО НАМАЛЕНА РАБОТОСПОСОБНОСТ, определена с влязло в сила решение на компетентен орган.

Сумата от годишните данъчни основи за лица с 50 и с над 50 на сто намалена работоспособност, определена с влязло в сила решение на компетентен орган, се намалява със 7920 лв., включително за годината на настъпване на неработоспособността и за годината на изтичане срока на валидност на решението.

Месечната данъчна основа за доходи от трудови правоотношения на лица с 50 и с над 50 на сто намалена работоспособност се намалява с 660 лв., включително за месеца на настъпване на неработоспособността и за месеца на изтичане срока на валидност на решението.

От 2020 г. не е необходимо да се прилага копие на валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК към годишната данъчна декларация.

Лицата с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност, установена след навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от Кодекса за социално осигуряване, както и лицата, навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж в срока на решението на ТЕЛК/НЕЛК, могат да ползват данъчното облекчение пожизнено, без оглед на определения в решението срок. (Виж чл. 18 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица и Пар. 10а, ал. 3 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗДДФЛ)

Крайният срок подаването на данъчни декларации за доходите на физическите лица за 2020 г. по електронен път и в офисите на приходната агенция е 5 май 2021 г. Срокът за ползване на 5% отстъпка за ранно деклариране и плащане през 2021 година е 31 март т.г.

В средата на март в портала за електронни услуги на НАП са достъпни предварително попълнените декларации за облагане на доходите на физически лица. Потребителите,

които имат персонален идентификационен код (ПИК) или електронен подпис, ще могат да се възползват от предварително въведената в декларациите им информация за получени от тях доходи.

V. НЗОК СЪХРАНЯВА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВСИЧКИ МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ, КОИТО Е ЗАПЛАТИЛА. ВСЕКИ ГРАЖДАНИН МОЖЕ ДА ПОСЕТИ САЙТА НА КАСАТА И ДА ПРОВЕРИ КАКВИ МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ СА РЕГИСТРИРАНИ И ПЛАТЕНИ НА НЕГОВО ИМЕ. Това освен всичко друго би могло да бъде и много ефективна форма на контрол на лечебните заведения от самите пациенти.

За да се подобри ефективността на контрола върху изразходването на обществения ресурс, Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) апелира към здравноосигурените граждани активно да проверяват информацията в пациентските си досиета.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ЛИЧНОТО МЕДИЦИНСКО ДОСИЕ

Като здравноосигурителен орган, НЗОК събира медицинска и персонална информация за пациентите, като предпоставка за заплащане на дейностите, извършени от лечебните заведения, партньори на НЗОК. Тази информация се съхранява централизирано в НЗОК и се използва за изграждане на единно пациентско досие на здравноосигурените лица в България.

Персонализираната информационна система (ПИС) съхранява информация за извършен избор на личен лекар на всеки гражданин (от 2000 г. до момента), както и за извършените и отчетени за него дейности от личния лекар, лекарите-специалисти, болничните заведения, лабораториите и аптеките - от 2009 г. досега.

ПИС разполага с информация и за извършените и отчетени дейности от изпълнителите на дентална помощ, както и информация за издадените европейски здравноосигурителни карти (ЕЗОК).

Всеки гражданин може да провери и статуса на извършената дейност (одобрена от НЗОК за плащане, отхвърлена или Нова дейност - предстои обработка в НЗОК).

Всеки здравноосигурен може сам да контролира дали в медицинското му досие е отразена реално получената медицинска дейност чрез електронната услуга на интернет страницата на НЗОК – www.nhif.bg, рубрика „Услуги за граждани“, подрубрика „Преглед на досие от здравноосигурени лица“.

Медицинските досиета на непълнолетните деца могат да бъдат преглеждани от родителя/ настойника, осъществил избор на общопрактикуващ лекар на детето.

В личното си медицинско досие може „да се влезе“ по няколко начина:

- Чрез Универсален код за достъп (УКД), издаден от НЗОК/РЗОК;
- С Персонален идентификационен код (ПИК) на Националната агенция за приходите (НАП);